UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 26/16
Møtedato: 15.03.2016

Journalnummer:

FELLESPROSJEKTET FOR MASTEROPPGAVER UIO, UIB, UIT. STATUSRAPPORT.

I sitt møte den 3. mars fikk studieutvalget seg forelagt til drøftelse og uttale en rapport om fellesprosjektet for masteroppgaver mellom UiO, UiB og UiT.

Studieutvalget uttalte i sak 9/16 – 1:

> *Studieutvalget tar rapporten til orientering og anbefaler at den legges fram for fakultetsstyret til orientering.*
>
> *Studieutvalget ber om orientering om karakterfordelingen også etter V16.*

Saken legges ved her i sin helhet.

Oppmerksomheten henledes særlig på tabellene bakerst i notatet som viser karakterutviklingen til og med høsten 2015, der vi ser at UiB utmerker seg ved at vi har 65 % A og B høsten 2015.

A og B for de to semestrene vises her hver for seg og samlet:

	A		B		A+B	
	V15	H15	V15	H15	V15	H15
Oslo	26	22	35	36	61	58
Bergen	**27**	**37**	**41**	**28**	**68**	**65**
Tromsø	30	30	30	30	60	60

Se detaljer og øvrig redegjørelse i vedlagte notat.

Rapporten legges med dette frem for Fakultetsstyret med forslag om

Vedtak:

Fakultetsstyret tar rapporten om fellesprosjektet for masteroppgaver mellom UiO, UiB og UiT til orientering.

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

03.03.2016

JOSP

Statusrapport fellesprosjektet for masteroppgaver

Relevante vedtak er satt inn i vedlegg 1.

I fakultetsstyresak 51/15 ble det presentert en sammenstilling av løsningene i Bergen, Oslo og Tromsø. Vi har ikke innhentet noen senere satusoppdatering fra dem, ettersom de løsningene som er beskrevet i sammenstillingen ikke er forutsatt å være midlertidige.

Alle tre fakulteter har altså iverksatt (sin versjon av) de nye læringsmålene, veilederveiledning og sensorveiledning. Tromsø og Bergen har nye karakterbeskrivelser, Oslo har valgt å beholde de generelle uten tilføyelser.

Vi har ikke et felles sensorbrev som orienterer om nye, felles normer, ettersom Oslo på et avgjørende punkt (karakterbeskrivelser) avviker. I Bergen har de emneansvarlige for JUS399 Masteroppgave (30 studiepoeng) utarbeidet et nytt avsnitt i det «ordinære» sensorbrevet:

Fra instruksen for sensorer fremheves særlig følgende
Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.
Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker avansert kunnskap innen temaet, eller innen deler av det.
Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.
Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.
Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.
Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.
Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.
Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktlighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

Endringene er resultat av en samordning mellom de tre juridiske fakultetene. Det er fortsatt enkelte ulikheter, men disse er så vidt beskjedne at de ikke bør være er til hinder for en målsetning om i hovedsak lik sensur.

Sensorene gjøres særskilt oppmerksomme på at det har vært en ikke ubetydelig utvikling i sensuren av masteroppgaver de seneste årene. A'en henger høyere nå enn hva som synes å ha vært situasjonen en del år tilbake og oppgaver som alt i alt er helt OK, men heller ikke mer, bedømmes nå regelmessig til C, se vedlagt statistikk. I hvert fall i Oslo synes det dessuten å være en tendens til at

svakere besvarelser vurderes til D. Det er enighet mellom de tre fakultetene at dette er en ønskelig utvikling som bør videreføres.

I arbeidet med implementering av ordningen i Bergen, holdt vi øye med karakterutviklingen. De siste semestrene før implementeringen fra H15 viser det seg at det ikke lenger er så «topptung» karaktersetting som tilfellet har vært tidligere – det antas at opphør av ordningen med at veileder sensurerer kan ha spilt inn her. Av den grunn anser de emneansvarlige at de tiltakene som iverksettes nå, ikke kan ventes å representere et «knekkpunkt» med hensyn til karakterbruk, men i stedet sørge for en fortsatt langsom bevegelse i den retningen vi har sett, dvs. en bedre fordeling utover karakterskalaen.

På den bakgrunn antas også at den orienteringen til studentene som omtales i pkt. 8 i vedtaket fra mars 2015, ikke lenger er like aktuell. Her skal bemerkes at den grafen som viser karakterfordeling på karakterutskriften og vitnemålet, bare vil omfatte masteroppgaver fra og med høsten 2015; det sammenlignes altså ikke med tidligere «versjon» av emnet der den generelle karakterbeskrivelsen var gjeldende. Dette antas også å redusere behovet for en slik orientering.

Fakultetet kontaktet studentene for å drøfte hvorvidt orienteringen bør bortfalle under disse forutsetningene. Et møte ble avholdt for å drøfte spørsmålet, men det har ikke kommet noen avklaring med hensyn til studentens oppfatning av dette. Det vil i alle tilfeller være mulig å framskaffe en sånn orientering også i ettertid, dersom karaktersettingen viser systematiske avvik fra det som var tendensen før H15 og dette avviket kan tilskrives de nye instruksene.

Karakterfordelingen høsten 2015 viser en ikke ubetydelig økning av karakteren A (opp 10 prosentpoeng fra våren 2015) i Bergen. Reduksjonen finner vi B – videre derfra er det små endringer. Se vedlagte tabell for hele fordelingen – vedlegg 2. Oslo fortsetter sin bevegelse i retning av bedre bruk av skalaen. Tromsø har i høst hatt en bevegelse på midten av skalaen, mens toppen og bunnen er som de seneste semestrene.

Emneansvarlige i Bergen har sammen med studiedekanen kommet til at dette ene semesteret neppe gir grunnlag for å vurdere nye tiltak, men man vil undersøke karakterfordelingen pr kommisjoner. Deretter vil vi se an utviklingen minst ett semester til før eventuelt andre tiltak for bredere karaktersetting vurderes.

Vedlegg 1

Fakultetsstyresak S 26/15 17. mars 2015
Masteroppgaver - Læringsmål, veiledning, sensur og karakterbeskrivelser.

Vedtak:

1. Læringsmål for masteroppgaver.

Følgende punkter skal inngå i læringsmålene for masteroppgaven.

Kunnskaper
Studenten skal tilegne seg
avansert materiell kunnskap innenfor det fagfeltet masteroppgaven omhandler
avansert kunnskap om de særskilte metodiske utfordringene på fagområdet
kunnskap om de etiske spørsmålene som reises innen fagfeltet
avansert kunnskap om grunnleggende vitenskapsidealer, herunder krav til referanser og respekt for andres arbeider
Ferdigheter
Studenten skal være i stand til å
utforme og analysere en rettslig problemstilling i samsvar med faglige idealer
bruke juridisk metode på en selvstendig måte
identifisere, formulere og drøfte rettslige problemstillinger, herunder å disponere stoffet i hovedproblemstillinger, argumentasjon og konklusjoner
skrive en selvstendig framstilling
orientere seg i tilfanget av kilder: finne relevante kilder og selvstendig og kritisk skille kilder med akademisk tyngde fra andre
skille mellom rettsdogmatiske og rettspolitiske analyser i juridisk arbeid, herunder kritisk å vurdere gjeldende rett og drøfte behovet for endringer
Generell kompetanse
Studenten skal etter gjennomført masteroppgave
kunne anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder innenfor jussen
- kunne formidle omfattende selvstendige arbeider og beherske jussens uttrykksformer

kunne bidra til nytenking og løsning på nye problemer.
-

2. Instruks for veiledere.

Veiledningen skal følge studenten gjennom alle momentene i læringsmålene.

Veileder må være forberedt på å introdusere studenten for elementære krav til skriftlige arbeider, som krav til kildehenvisninger. Også etiske betraktninger kan være ukjent for studenten, men forutsettes å være innarbeidet i løpet av skriveprosessen.

Veileder skal i innledningsfasen være behjelpelig med å formulere og avgrense problemstillingen som behandles i oppgaven, herunder også å veilede om hva som realistisk kan omhandles innenfor ordgrensen.

Veileder har ikke ansvar for det endelige resultatet; studentenes faglige rekkevidde vil variere, og det er ingen grunn til at ikke dette skal gjenspeiles også i masteroppgaven. Veilederens rolle er å hjelpe studenten til å kunne yte sitt beste.

Veileder kan bistå i utformingen av tema for oppgaven dersom studenten ber om det. Det gjelder både med hensyn til omfang og med hensyn til faglig relevans - er det noe interessant å skrive om her innenfor de rammer som gjelder for en masteroppgave? Likevel

bør veilederen mest mulig inspirere studenten til å finne temaer og problemstillinger som studenten selv kan se er viktige og faglig interessante.

3. Instruks for sensorer

Masteroppgave sensureres av to sensorer.

Veileder deltar som hovedregel ikke i sensur av masteroppgaver på 30 studiepoeng, og aldri i sensur av masteroppgaver på 60 studiepoeng.

Vurderingen av masteroppgaven skal knyttes nært til læringsmålene.

Momenter knyttet til metode og kildebruk skal tillegges større vekt – i begge retninger – enn de materielle momentene. For bestått karakter er det likevel et krav at masteroppgaven avdekker *avansert kunnskap* innen temaet, eller innen deler av det.

Evne til å finne frem til og formulere rettslige problemstillinger, herunder skille mellom ulike problemer, prinsipale og subsidiære spørsmål, samt evne til å sette spørsmålene inn i sin rette sammenheng vektlegges i begge retninger.

Momenter som avdekker selvstendighet skal belønnes. Det gjelder for eksempel der studenten behandler et tema som ikke har god dekning i litteraturen, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte, eller der studenten reiser eller belyser problemstillinger på interessante måter, forutsatt at det gjøres på en faglig forsvarlig måte.

Momenter som viser at studenten har vært i stand til selv å se faglige eller metodiske sammenhenger som ikke leses direkte ut av litteratur eller andre kilder, belønnes. Herunder også blikk for rettspolitiske dimensjoner innenfor oppgavens tema, dog uten å tape av syne grensen mellom vurderingers betydning de lege lata og de lege ferenda.

Evne til å drøfte spørsmål på en faglig forsvarlig og skjønnsom måte, og utnytte det foreliggende rettsstoff og faktum i samsvar med fagets metodiske prinsipper, har også betydning for bedømmelsen. Til dette hører også blikk for hva som er vesentlig i forhold til det som er uvesentlig eller irrelevant, å skille mellom det sikre og det tvilsomme, samt å dimensjonere stoffvalg og proporsjoner i besvarelsen fornuftig.

Der avgrensing er gjort eksplisitt og godt begrunnet, skal det ikke trekkes for manglende behandling av temaer det er avgrenset mot. Dette henger sammen med de begrensinger som ligger i rammen for masteroppgaven.

Evne til framstilling og formidling er et selvstendig mål med oppgaven: Språkbeherskelse, fremstillingsevne, klarhet, oversiktlighet, presisjon og systematisk ryddighet, herunder ryddige kildehenvisninger vektlegges i begge retninger.

4. Karakterbeskrivelser for sensur av masteroppgaver

Alle læringsmålenes momenter skal vurderes, med mindre enkelte unntaksvis er mindre relevante i enkelte typer oppgaver.

En fremragende prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd, oppgaven representerer overbevisende argumentasjon og meget god forståelse av fagfeltets tradisjoner. Oppgaven preges av konsistens, god oversikt og språklig klarhet.

En meget god prestasjon. Alle aktuelle momenter i læringsmålene er dokumentert nådd. Oppgaven representerer god argumentasjon, og innsikt i fagfeltets forskningstradisjoner. Oppgaven er oversiktlig og preget av språklig klarhet.

En god prestasjon. De fleste momentene i læringsmålene er dokumentert nådd, og det er ingen alvorlige mangler i forhold til de øvrige.
En prestasjon som preges av mangler med hensyn til selvstendighet og evne til å se sammenhenger. Det kan være mangler ved alle momentene i læringsmålene, men ingen av dem må være alvorlige.

- En prestasjon preget av alvorlige mangler, men der det likevel er dokumentert kunnskaper, forståelse og ferdigheter over et visst minimum i alle læringsmålene.
- En prestasjon som ikke oppfyller minstekravene i ett eller flere av læringsmålene.

5. Innsyn i karakter

Veileder gis rutinemessig innsyn i karakteren for kandidater han/hun har veiledet, forutsatt at veilederforholdet ikke formelt er avsluttet før levering.

6. Ikrafttredelse

Ikrafttredelse avtales mellom de tre juridiske fakultetene.

7. Ny versjon av masteroppgaveemnene

De første semestrene denne instruksen om karaktersetting er virksom, bør studentene forsynes med en orientering om at karakterene ikke er helt sammenlignbare med karakterer som har vært gitt før.

Masteroppgaveemnene må få ny versjon i FS, sånn at karaktergrafen som kommer på karakterutskrift og vitnemål, bare nytter den nye versjonen som referansegrunnlag.

8. Fakultetsstyret ber seg forelagt en sak til styremøtet 9. juni som redegjør for prosessen ved de andre juridiske fakultetene.

Fakultetsstyresak S51/15 9. juni 2015

Masteroppgaver-læringsmål-mv - fellesprosjekt mastergraden

Vedtak:

Læringsmål for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) endres som foreslått med virkning fra høsten 2015.

Instruks for veiledere distribueres til veiledere for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) fra høsten 2015.

Instruks for sensorer distribueres til sensorer for JUS399 Masteroppgaver (30 studiepoeng) fra høsten 2015.

Utfyllande reglar om rettleiing og vurdering – masteroppgåver oppheves fra 1. august 2015. Fra samme tidspunkt inngår de avsnittene som er kursivert i forslaget her, i andre retningslinjer og beskrivelser som foreslått.

Læringsmålene settes inn i emnebeskrivelsen til erstatning av de som står der. Instruksene og karakterbeskrivelsen, samt det brevet man forutsettes å komme til enighet om, settes inn i en nyetablert nettside som lenkes til reglementssiden for studier ved Det juridiske fakultet i Bergen.

Vedlegg 2

Absolutte tall							
30 studiepoeng Bergen							
	A	B	C	D	E	F	Totalt
h12	51	30	23	8	2	1	115
v13	48	65	37	10	0	1	161
h13	45	30	27	4	0	1	107
v14	51	50	31	9	3	1	145
h14	19	38	23	2	1	1	84
v15	43	65	41	6	1	1	157
h15	43	33	32	8	1	0	117
	300	311	214	47	8	6	886
%	34	35	24	5	1	1	100

Prosenter						
	A	B	C	D	E	F
h12	44	26	20	7	2	1
v13	30	40	23	6	0	1
h13	42	28	25	4	0	1
v14	35	34	21	6	2	1
h14	23	45	27	2	1	1
v15	27	41	26	4	1	1
h15	37	28	27	7	1	0

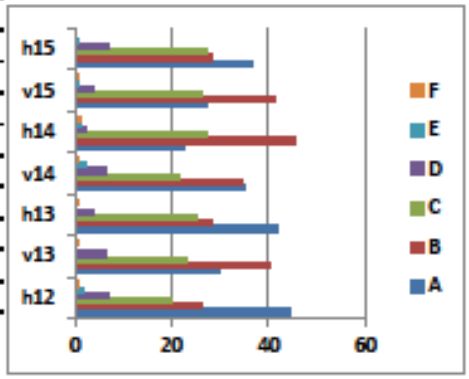

Absolutte tall							
30 studiepoeng Oslo							
	A	B	C	D	E	F	
h12	100	73	25	12	1	0	211
v13	113	96	35	10	3	2	259
h13	72	68	63	15	2	2	222
v14	82	105	69	14	2	2	274
h14	64	80	63	16	3	1	227
v15	74	100	74	24	5	6	283
h15	42	70	55	21	4	2	194
	547	592	384	112	20	15	1670
%	33	35	23	7	1	1	100

Prosenter						
	A	B	C	D	E	F
h12	47	35	12	6	0	0
v13	44	37	14	4	1	1
h13	32	31	28	7	1	1
v14	30	38	25	5	1	1
h14	28	35	28	7	1	0
v15	26	35	26	8	2	2
h15	22	36	28	11	2	1

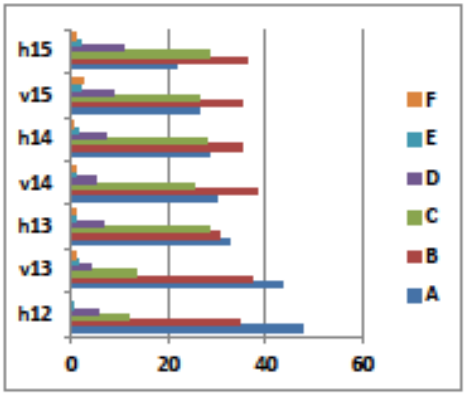

Absolutte tall							
30 studiepoeng Tromsø							
	A	B	C	D	E	F	
h12	26	21	11	5	1	0	64
v13	15	14	8	2	0	0	39
h13	7	7	7	1	1	0	23
v14	13	17	11	3	0	1	45
h14	7	15	9	3	0	0	34
v15	11	11	13	2	0	0	37
h15	6	6	4	4	0	0	20
	85	91	63	20	2	1	262
%	32	35	24	8	1	0	100
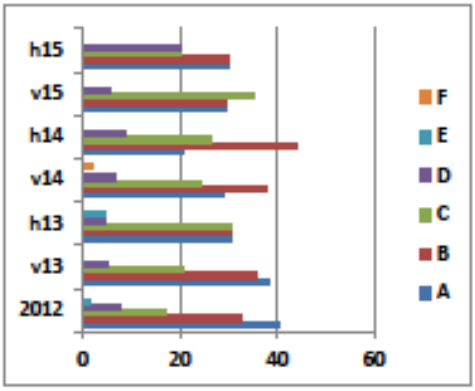
Prosenter						
	A	B	C	D	E	F
2012	41	33	17	8	2	0
v13	38	36	21	5	0	0
h13	30	30	30	4	4	0
v14	29	38	24	7	0	2
h14	21	44	26	9	0	0
v15	30	30	35	5	0	0
h15	30	30	20	20	0	0